

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr. 5-04/3

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu derīgo izrakteņu (smilts – grants) ieguvei atradnes “Aizkraukle - kreisais krasts” 2018. gada iecirknī Sērenes pagastā Jaunjelgavas novadā

Derīgs līdz 2023. gada 20. jūlijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

AS “A.C.B.”, reģ. Nr. 40003095713, juridiskā adrese: Ziepniekkalna iela 21a, Rīga, LV-1004 (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Vides konsultāciju birojs”, reģistrācijas Nr. 40003282693, adrese: Ezermalas iela 28, Rīga, LV-1014 (turpmāk – Izstrādātāja)¹.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

2019. gada 17. decembrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums “Derīgo izrakteņu (smilts – grants) ieguvei atradnē “Aizkraukle - kreisais krasts 2018. gada iecirknis” Sērenes pagasta Jaunjelgavas novadā” (turpmāk – Ziņojums). Aktualizētais Ziņojums Birojā iesniegts 2020. gada 17. martā un 2020. gada 6. maijā. Papildus informācija iesniegta 2020. gada 10. jūlijā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu (smilts – grants) ieguve atradnes “Aizkraukle - kreisais krasts” (turpmāk – Atradne) 2018. gada iecirknī (turpmāk – Iecirknis) Sērenes pagasta Jaunjelgavas novadā (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Atradnes Iecirknis, Jaunjelgavas novada Sērenes pagasta nekustamā īpašuma “Birznieki” (kadastra numurs 3280 001 0112) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 3280 001 0021, 3280 001 0113,

¹ SIA “Vides Konsultāciju Birojs” (reģ. Nr. 40003282693) saskaņā ar 2018. gada 14. decembra līgumu Nr. VKB-66/18V ir AS “A.C.B.” (reģ. Nr. 40003095713) ir sadarbības partneris vides aizsardzības jautājumos un gatavo smilts-grants ieguves atradnē “Aizkraukle - kreisais krasts 2018. gada iecirknis” Jaunjelgavas novada Sērenes pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu.

3280 001 0114, nekustamā īpašuma “*Kārļi*” (kadastra numurs 32800010035) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 3280 001 0035, 3280 001 0037, 3280 001 0120, 3280 001 0121, 3280 001 0126, 3280 001 0135, nekustamā īpašuma “*Grantskalni*” (kadastra numurs 3280 001 0049) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 3280 001 0049, nekustamā īpašuma “*Lapsas*” (kadastra numurs 3280 001 0168) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 3280 001 0168 un nekustamā īpašuma “*Kirši*” (kadastra numurs 3280 001 0008) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 3280 001 0008 (turpmāk kopā saukta – Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ir smilts-grants ieguves turpināšana Atradnes Iecirkņa teritorijā, jaunā platībā ~ 12 ha vai ~ 16 ha platībā (atkarībā no izvēlētās alternatīvas). Paredzētās darbības ietvaros plānots iegūt līdz 130 000 m³ (jeb 216 000 t) derīgo izrakteņu gadā (atkarīgs no pieprasījuma), pakāpeniski izstrādājot Iecirkni virzienā uz ziemeļrietumiem. Ieguvi paredzēts veikt virs un zem gruntsūdens līmeņa bez ūdens atsūkņēšanas un novadīšanas ārpus Darbības vietas teritorijas. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto derīgā materiāla ieguvi plānots veikt aptuveni 10 līdz 25 gadu laikā.
- 3.1.2. Darbības vieta atrodas Jaunjelgavas novada Sērenes pagasta teritorijā ~1,6 km uz austrumiem no Jaunjelgavas pilsētas, Atradnes Iecirknī². Ziņojumā sniegta informācija, ka Atradnes izpēte veikta laika posmā no 1967. gada līdz 1977. gadam, derīgo izrakteņu ieguve tajā tikusi veikta kopš 1977. gada. Atradnes kopējā platība ir 44,16 ha, līdzšinējā ieguve veikta ~ 28 ha platībā. No 2018. gada 1. jūlija derīgo izrakteņu ieguve Atradnē pārtraukta, turpinās iepriekšējos gados iegūtā materiāla realizēšana. Saskaņā ar Ziņojumu ~ 90 % no Atradnē iegūtā materiāla līdz šim izmanto un arī turpmāk plāno izmantot Iecirknim blakus teritorijā esošajās ražotnēs – SIA “ACB Betons” un SIA “Salenieku Bloks”.
- 3.1.3. SIA “ACB Betons”, SIA “Salenieku bloks” un SIA “A.C.B” (Ierosinātāja) ir vienas grupas uzņēmumi³ ar savstarpēji saistītu darbības jomu izejmateriālu ieguvē, pārstrādē un produkcijas ražošanā. To darbība ir saistīta ar līdzšinējo un Paredzētās darbības ietvaros plānoto smilts-grants materiāla ieguvi Atradnē. SIA “Salenieku bloks” darbībai izsniegta Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) 2013. gada 21. janvāra atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai NR. MA13IB0001 (turpmāk – SIA “Salenieku bloks” Atļauja), savukārt SIA “A.C.B” izsniegts Dienesta 2015. gada 14. oktobra C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājums Nr. MA15IC0074. Saskaņā ar SIA “Salenieku bloks” Atļaujas 1. tabulu – betona izstrādājumu ražošanai nepieciešamo smilts un šķembu materiālu uzņēmumam piegādā Ierosinātāja, savukārt cementu – SIA “ACB Betons”, kas produkciju ražo, izmantojot Atradnē iegūto materiālu. SIA “Salenieku bloks” un SIA “ACB Betons” ražotnes atrodas uz austrumiem no Iecirkņa, to darbībā tiek izmantoti un paredzēts izmantot vienus un tos pašus piebraukšanas ceļus. Ievērojot ar Paredzēto darbību plānotos ieguves apjomus un iespējamu (ar to saistītu) jaudas palielināšanos saistītajās ražotnēs, Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) ietvaros vērtēta kopējā ietekme galvenajos ietekmes aspektos.
- 3.1.4. IVN Paredzētajai darbībai tika piemērots ar Biroja 2018. gada 20. septembra lēmumu Nr. 5-02/9 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 5. punkta c. apakšpunktu un 1. pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 25. punktu.

² Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā Atradne tiek saukta arī par karjeru “Salenieki”.

³ www.acb.lv.

3.1.5. Programmu IVN veikšanai Birojs izdeva 2018. gada 3. decembrī (turpmāk – Programma). Programmas derīguma termiņš – 2023. gada 3. decembris.

3.1.6. Atbilstoši Ziņojumā⁴ sniegtajai informācijai Darbības vieta atrodas Ierosinātajās īpašumā.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

3.2.1. Derīgo izrakteņu ieguvei Iecirknī iepriekš bijusi izsniegta Sērenes pagasta derīgo izrakteņu ieguves atļauja Nr. 3 (derīga līdz 2018. gada 1. jūlijam). Saskaņā ar Ziņojumu laika posmā līdz 2018. gadam izstrādāti 3 329,3 tūkst.m³ smilts-grants materiāla. Saskaņā ar valsts SIA “Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) derīgo izrakteņu krājumu bilances pārskatiem – ieguves apjoms 2016. gadā un 2017. gadā bija attiecīgi ~ 57 000 m³ un ~ 92 000 m³ smilts-grants. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības ietvaros gadā plānots iegūt līdz ~ 130 000 m³.

3.2.2. Atbilstoši Lēmuma izrakstam no 2018. gada 21. maija LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas sēdes protokola Nr. 36 Atradnes Iecirknī akceptēti šādi N kategorijas atlikušie krājumi: smilts-grants (432,7 tūkst.m² platībā) – 3 612,2 tūkst. m³, tai skaitā 1 977,8 tūkst. m³ zem gruntsūdens līmeņa. Smilts-grants derīgā slāņa biezums Iecirknī ir no 3,5 m līdz 21,70 m, vidēji 15,72 m.

3.2.3. Dienests Ierosinātajai 2018. gada 27. jūnijā noteicis derīgo izrakteņu ieguves limitu⁵ smilts-grants ieguvei 3 612,2 tūkst. m³ apjomā.

3.2.4. Iecirknis atrodas starp valsts autoceļu P87 *Bauska-Aizkraukle* (turpmāk – autoceļš P87) un Daugavu. Tuvākās apdzīvotās vietas ir Jaunjelgavas pilsēta, kas atrodas ~ 1,6 km attālumā rietumu virzienā, un Sērenes ciems, kas atrodas ~ 3 km attālumā austrumu virzienā⁶.

3.2.5. Piekļūšanu Iecirknim no autoceļa nodrošina asfaltēts pievedceļš, kas ved arī uz SIA “*Salenieku Bloks*” un SIA “*ACB Betons*” teritorijām (posmā līdz SIA “*ACB Betons*” teritorijai ar grants segumu, turpmāk – transportēšanas ceļš). Attālums no Darbības vietas līdz autoceļam P87 ir ~ 0,6 – 0,8 km (virzienā uz dienvidiem). Autoceļš P87 caur Jaunjelgavu savieno valsts nozīmes autoceļu A7 *Rīga-Bauska* ar valsts nozīmes autoceļu A6 *Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Pāternieki)*.

3.2.6. Gar transportēšanas ceļu, kā arī Iecirkņa tuvumā atrodas vairākas viensētas. Iecirknim tuvākās dzīvojamās mājas ir pie Iecirkņa ziemeļu un dienvidu robežas – viensētas “*Lapsas*” (~30 m attālumā) un “*Taurītes*”⁷ (~40 m attālumā), vairākas dzīvojamās mājas atrodas ~ 80 m līdz ~ 200 m attālumā no Iecirkņa. Savukārt tuvākās dzīvojamās mājas pie transportēšanas ceļa ir viensētās “*Niedras*” un “*Plēsumi*” (attiecīgi: ~ 83 m un ~ 96 m). Vairākas dzīvojamās mājas ir arī reģionālā autoceļa P87 tiešā tuvumā, savukārt SIA “*ACB Betons*” un SIA “*Salenieku Bloks*” ražotņu tuvākajā apkārtnē dzīvojamo māju teritorijas neatrodas.

3.2.7. Darbības vietas apkārtnē dienvidaustrumu virzienā atrodas arī citas derīgo izrakteņu ieguves vietas, ~ 1,2 km attālumā atrodas smilts-grants un smilts atradne “*Kārļi-1*” un

⁴ Ziņojuma 46. lpp.

⁵ Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pase Jaunjelgavas novada Sērenes pagasta smilts-grants atradnes “*Aizkraukle - kreisais krasts*” 2018.gada iecirknis ar termiņu no 2018. gada 27. jūnija un derīga līdz 2043. gada 26. jūnijam (Ziņojuma 2. pielikums).

⁶ Ziņojumā norādīts attālums no Darbības vietas līdz apdzīvotām vietām pa autoceļu, proti, ka Jaunjelgava atrodas ~ 2,1 km, bet Sērenes ciems ~ 4,6 km attālumā. Izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus, secināms, ka šie attālumi attiecīgi ir ~ 1,6 km un ~ 3 km (pa gaisvadu līniju, mērot no Darbības vietas līdz apdzīvoto vietu robežai).

⁷ Ziņojumā norādīts, ka viensēta “*Taurītes*” saskaņā ar Jaunjelgavas novada teritorijas plānojumu atrodas ražošanas teritorijā (http://jaunjelgava.lv/Jaunjelgavas_novada_funkcionala_zonejuma_karte.pdf), tomēr tās teritorijā ir valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēta zeme zem ēkām un pagalmiem.

~ 3 km attālumā smilts-grants un smilts atradne “Ozoli - Aizkraukles raj.”. Derīgo izrakteņu izvešanai no minētajām atradnēm netiek izmantots transportēšanas ceļš.

- 3.2.8. Atbilstoši Jaunjelgavas novada teritorijas plānojuma 2013. - 2024. gadam⁸ (turpmāk – Teritorijas plānojums) funkcionālajam zonējumam Darbības vieta noteikta kā *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R3)* un *Mežu teritorija (M)*, kurās pieļaujama derīgo izrakteņu ieguve.
- 3.2.9. Iecirknis atrodas Daugavas tuvumā. Daļa iecirkņa (ziemeļu pusē) atrodas Daugavas aizsargjoslā (~ 20 ha kopplatībā)⁹. Daugavai un tās ielejai attiecīgajā posmā ir noteikts īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas parka “*Daugavas ieleja*” – statuss (turpmāk – Dabas parks). Dabas parks iekļauts arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā (Natura 2000) (B tipa¹⁰ Natura 2000 teritorija, kods LV0300100). Iecirknis ziemeļu daļā robežojas ar Dabas parka teritoriju.
- 3.2.10. Saskaņā ar Ziņojumu ~ 0,5 ha Atradnes Iecirkņa teritoriju skar ekspluatācijas aizsargjosla, kas noteikta gar elektriskajiem tīkliem (gaissvadu līniju ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem). Derīgo izrakteņu ieguve šajā aizsargjoslā nav plānota.
- 3.2.11. Iecirkni šķērso servitūta ceļš. Iecirkņa izstrādātajā daļā ir izveidojusies ūdenskrātuve.
- 3.2.12. Iecirknis atrodas Daugavas ielejā. Secināts, ka izpētītajā upes ielejas nogabalā izceļas vairākas erozijas – akumulējošas izcelsmes terases. Terases virsma pārsvarā ir līdzena, vietām viļņaina. Lielākā daļa Iecirkņa izvietota uz augstās palienes terases ar absolūto augstumu no 35 līdz 39 m v.j.l., zemākā palienes terase – 33,3 līdz 35,0 m v.j.l. Secināts, ka pirmā virspalu terase saglabājusies tikai atradnes ziemeļu daļā, kas no augstās palienes terases atdalīta ar lēzenu 2 līdz 3 metru dzegu. Tās virsma līdzena ar nelielu slīpumu Daugavas virzienā (absolūtie augstumi no 39 līdz 41 m v.j.l.) Otrās virspalu terases, kura veido galveno Iecirkņa daļu, virsma viegli viļņota ar slīpumu dienvidaustrumu virzienā (absolūtais augstums mainās no 41,2 līdz ~ 50 m v.j.l.).
- 3.2.13. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai gruntsūdens horizonts veidojas grants un smilts slāņkopas vidusdaļā. Gruntsūdens horizonts 2005. gada augusta – septembra izpētes darbos konstatēts visos urbumos, tā virsma fiksēta no 8,0 m līdz 14,2 m dziļumā no zemes virsmas jeb absolūtajās augstuma atzīmēs 33,0 - 33,4 m v.j.l. Horizonta plūsma orientēta uz tuvāko ūdensnoteku, kas aptver Iecirkni dienvidu, rietumu un ziemeļrietumu pusēs. Secināts, ka smilšainajos nogulumos gruntsūdens līmeņa sezonālās svārstības galvenokārt notiek nelielās robežās (~ ± 0,5 metri). Ziņojumā prognozēts, ka gruntsūdens svārstības Iecirkņa izstrādes procesā var ietekmēt teritoriju ~ 486 m rādiusā. Ziņojumu novērtēts, ka teorētiski aprēķinātā gruntsūdens svārstību zonā atradīsies četras viensētas – “*Lapsas*”, “*Upjāņi*”, “*Salas*” un “*Taurītes*”.
- 3.2.14. Tuvākais ūdensapgādes urbums (SIA “*Salenieku Bloks*” artēziskā aka) atrodas ~ 70 m attālumā no Darbības vietas. Tuvākā un nozīmīgākā pazemes ūdens atradne atrodas ~ 2,5-3 km attālumā, Jaunjelgavā, kas ir Jaunjelgavas pilsētas centralizētās ūdensapgādes atradne.
- 3.2.15. Tuvākie kultūras pieminekļi atrodas ~ 700 m attālumā no plānotās Darbības vietas. Otrpus Daugavai ziemeļaustrumu virzienā no Darbības vietas atrodas valsts nozīmes arheoloģiskais kultūras piemineklis “*Aizkraukles viduslaiku pils*” (valsts Aizsardzības Nr. 108), bet ~ 700 m attālumā ziemeļrietumu virzienā – vietējas nozīmes arheoloģiskais

⁸ Ar grozījumiem, kas apstiprināti ar Jaunjelgavas novada domes 2017. gada 23. februāra sēdes lēmumu (protokols Nr.67, 5§) “*Par Jaunjelgavas novada Teritorijas plānojuma 2013.- 2024. gadam grozījumu galīgās redakcijas apstiprināšanu un saistošajiem noteikumiem Nr.5/2017 „Par Jaunjelgavas novada teritorijas plānojuma 2013. - 2024. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem un Grafisko daļu”*”.

⁹ Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 7. panta otrās daļas 1. punkta a) apakšpunktam Daugavas aizsargjosla lauku apvidos ir 500 m plata josla no upes krasta.

¹⁰ “B” tipa teritorijas, noteiktas īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

kultūras piemineklis “*Aizkraukles viduslaiku kapsēta ar baznīcas vietu*”. Darbības vietā un tās tiešā tuvumā neatrodas rekreācijas vai tūrisma objekti.

- 3.2.16. Tuvākās piesārņotās vai potenciāli piesārņotās vietas atrodas ~ 1,7 km attālumā (bijusī izgāztuve “*Totēni*” un bijusī pesticīdu glabātava).

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Saskaņā ar Ziņojumu ~ 28 ha platībā derīgo izrakteņu ieguve Iecirknī jau pabeigta (zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 32800010113, 32800010114, 32800010120, 32800010121, 32800010126 un daļā no zemes vienību 32800010035 un 32800010008 teritorijas). Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu ieguves turpināšana Atradnes Iecirknī ~ 12 līdz ~ 16 ha platībā (atkarībā no alternatīvas)¹¹. Derīgo izrakteņu ieguve paredzēta virs un zem gruntsūdens līmeņa.
- 3.3.2. Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vieta ir jau daļēji sagatavota derīgo izrakteņu ieguvei, apaugums un zemes auglīgā virskārta ir noņemta un novietota krautnēs pa Iecirkņa perimetru.
- 3.3.3. Atbilstoši Ziņojuma 3. pielikumā iekļautajai informācijai derīgās slāņkopas biezums Iecirknī ir vidēji 15,72 m, statistiskais ūdens līmenis no zemes virsmas no 0,20 m līdz pat 15,62 m. Derīgos izrakteņus Iecirknī plānots iegūt bez ūdens atsūkņēšanas. Paredzēts norakt zemes virsas pacēlumu, kas vidēji ir līdz 8,6 m biezumā, un derīgos izrakteņus zem gruntsūdens līmeņa.
- 3.3.4. Atkarībā no pieprasījumā gadā paredzēts iegūt līdz 130 000 m³ (jeb 216 000 t) smilts-grants materiāla. Atradni plānots izstrādāt pakāpeniski, virzoties ziemeļrietumu virzienā.
- 3.3.5. Paredzētās darbības nodrošināšanai Darbības vietā nav paredzēts izveidot jaunus infrastruktūras objektus, plānots izmantot jau esošo infrastruktūru. Novērtēts, ka Atradnes tehnoloģiskais laukums ir nodrošināts ar visām nepieciešamajām inženierkomunikācijām. Derīgā materiāla transportēšanai paredzēts izmantot esošos iekšējos ceļus un transportēšanas ceļu, kā arī autoceļu P 87. Prognozēts, ka transportēšanas ceļa noslodze no kravas automašīnu kustības uz/no Iecirkņa, tai skaitā no transportēšanas uz/no SIA “*ACB Betons*” un SIA “*Salenieku bloks*” ražotnēm kopumā sastādīs līdz 8 kravas automašīnām stundā. No Ziņojuma izriet, ka saistībā ar transportēšanas ceļa izmantošanu Jaunjelgavas novada domē 2019. gada 3. oktobrī organizēta sanāksme, un to paredzēts noteikt par pašvaldības ceļu ar nosaukumu *Niedrītes-Salenieki*.
- 3.3.6. Atbilstoši Ziņojumam smilts-grants ieguve virs pazemes ūdens līmeņa plānota ar frontālo iekrāvēju *Liebherr L574* (vai ekvivalents). Pēc tam izraktais materiāls tiktu padots uz sijāšanas iekārtu vai novietots krautnē. Smilts-grants ieguve zem pazemes ūdens līmeņa paredzēta ar ekskavatoru *CAT 325D L* (vai ekvivalentu), bet izraktais materiāls tiktu novietots pagaidu krautnēs atūdeņošanai. Pēc atūdeņošanas izrakto materiālu padotu uz sijāšanas iekārtu vai novietotu krautnē. Izraktā materiāla frakcionēšanai galvenokārt paredzēts izmantot stacionāru, ar elektropiedziņu darbināmu sijāšanas iekārtu *GIL 52*. Norādīts, ka iekārtas remonta, profilakses vai palielināta produkcijas pieprasījuma apstākļos īslaicīgi var tikt izmantota arī ar dīzeļdegvielu darbināma mobilā iekārta *Powerscreen Warrior 1400/1800* (vai cita ekvivalenta). Sijāšanas iekārtas darbība paredzēta bez ūdens padeves, bet nepieciešamības gadījumā apstrādājamais materiāls var tikt mitrināts. Iekārtā izraktais smilts-grants materiāls tiktu šķirts trīs frakcijās un pēc tam novietots krautnēs (smilts un oļi ar izmēru līdz 20 mm (pirmā frakcija), oļi ar izmēru līdz 70 mm (iespējama sietu maiņa arī uz 50 mm ierobežojošo izmēru) (otrā frakcija) un liela izmēra akmeņi (trešā frakcija)). Pirmo frakciju (~ 69 % materiāla) paredzēts padot uz mazgāšanas un sijāšanas iekārtu, bet pēc tam transportēt uz SIA “*ACB Betons*” un SIA

¹¹ Iecirkņa zona, kurā ieguve vairs nav paredzēta, kā arī plānotās ieguves teritorijas attēlotas Ziņojum 4.1. attēlā.

“*Salenieku Bloks*” ražotnēm. Savukārt otrā (~ 27 % materiāla) un trešā (~ 4 % materiāla) frakcija tiktu padota uz drupinātāju, tad mazgāta, sijāta un izvesta realizācijai¹².

- 3.3.7. Ūdeni no Iecirkņa izstrādātajā daļā esošās ūdenskrātuves pa jau izveidotu pievadkanālu ar sūkņiem paredzēts padot uz divām mazgāšanas iekārtām (viena mazgāšanas iekārta smilšu un oļu ražošanai, otra šķembu ražošanai vai palielināta oļu un smilts pieprasījuma gadījumā – pamatprodukcijas ražošanai (šādā gadījumā aprīkojama ar papildus sietiem)). Ūdeni caur šķīrotā materiāla atūdeņošanas bloku paredzēts novadīt atpakaļ ūdenskrātuvē. Maksimālais ūdens patēriņš katras iekārtas darba laikā prognozēts 100 m³/h.
- 3.3.8. IVN nolūkiem prognozēts, ka:
- 3.3.8.1. derīgo izrakteņu ieguvu un tehnoloģisko iekārtu apkalpošanu un materiāla iekraušanu autotransportā nodrošinās vienlaikus maksimāli 4 frontālie iekrāvēji. Ieguves darbi tiks veikti laika periodā no marta līdz novembrim, sešas dienas nedēļā (darba laiks plānots darba dienās no plkst. 7:00 līdz 23:00, sestdienās no plkst. 8:00 līdz 17:00). Vienlaikus netiek izslēgts, ka labvēlīgos klimatiskajos apstākļos (ja iespējama mazgāšana) samazinātā apjomā ieguvu varētu turpināt arī periodā no decembra līdz februārim. No Ziņojuma izriet, ka ietekmes prognozēs pieņemts, ka visu iekārtu vidējais darba stundu skaits gadā ir 1754, tomēr dažādām iekārtām ir prognozējams atšķirīgs darba laiks, piemēram, - viens no frontālajiem iekrāvējiem varētu darboties līdz pat 2873 h gadā, bet cits tikai 750 h gadā (Ziņojuma 8.6. un 8.7. tabula);
- 3.3.8.2. materiāla drupināšana tiks veikta tikai darba dienās, laikā no 8:00 līdz 17:00, tomēr prognozēs pieņemts, ka rotora drupinātāja kopējais darba stundu skaits gadā nepārsniegs 100 (vidēji tikai ~ 20 minūtes dienā, vai nedaudz ilgāks laiks, ja iekārta nedarbojas katru dienu), bet konusa drupinātāja darba stundu skaits gadā nepārsniegs 650;
- 3.3.8.3. materiāla izvešana realizācijai ārpus ieguves un ražošanas zonām paredzēta visu gadu. Aktīvajā sezonā (no marta līdz novembrim) tā prognozēta darba dienās, laikā no 7:00 – 17:00, bet sestdienās no 8.00 - 16.00. Laikā no decembra līdz februārim materiāla izvešana realizācijai paredzēta tikai darba dienās no 8:00 -14:00.
- 3.3.9. Paredzēts, ka traktortehnika un iekārtas Iecirknī darbosies ar dīzeļdegvielu (maksimālais dīzeļdegvielas patēriņš var sasniegt 170 m³ izstrādes sezonā) vai elektroenerģiju. Dīzeļdegvielu paredzēts uzglabāt un tehnikas izpildi veikt degvielas uzpildes punktā SIA “*Salenieku Bloks*” teritorijā (rūpnieciski ražota 9,9 m³ tvertne ar uzpildes iekārtu atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 12. jūnija noteikumiem Nr. 409 “*Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām*”).
- 3.3.10. Iecirknim ir nodrošinājums ar nepieciešamo elektroenerģijas pieslēgumu. Prognozēts, ka elektroenerģijas patēriņš nepārsniegs 550 MWh/gadā.
- 3.3.11. Paredzētās darbības nodrošinājumam paredzēts uzstādīt pārvietojamās tualetes. Prognozēts, ka gadā veidosies aptuveni 10 t gadā sadzīves atkritumi un nelielos apjomos arī ražošanas atkritumi, tai skaitā bīstamie atkritumi. Sadzīves atkritumus plānots nodot atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam, kas sniedz attiecīgus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus. Ražošanas atkritumus, kas var rasties no tehnikas vai iekārtu ekspluatācijas un kuri var būt arī bīstamie atkritumi, paredzēts savākt speciālā konteinerā īslaicīgai uzglabāšanai, nododot tos atkritumu apsaimniekotājam ar atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas atļauju.
- 3.3.12. Atbilstoši Ziņojumam Iecirkņa rekultivācija paredzēta, izveidojot ūdenskrātuvi un veicot apzaļumošanu. Atradni plānots izstrādāt 10 līdz 25 gadu laikā. Kopumā rekultivācijas pasākumus plānots uzsākt 1 gada laikā pēc Iecirkņa izstrādes pabeigšanas, tomēr daļēji šos

¹² Ražošanas tehnoloģiskā procesa shēma sniegta Ziņojuma 5.4.attēlā.

pasākumus plānots uzsākt jau vienlaikus ar Paredzēto darbību. No Ziņojuma izriet, ka līdzšinējās ieguves rezultātā Iecirkņa ziemeļu daļā izveidojušās stāvas nogāzes (kraujas). Ziņojumā iekļauts rekultivācijas plāns, kas paredz šo nogāžu slīpuma veidošanu jau vienlaikus ar Paredzētās darbības uzsākšanu. Nogāzi paredzēts veidot ar slīpuma attiecību 1:2 - 1:3, virskārtā paredzot augsnes kārtu. Ziņojumā norādīts, ka konkrētā posma rekultivācija tiks pabeigta jau 2021. gada vasarā¹³.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

3.4.1. Ietekmes uz vidi novērtēšanas nosacījumi paredz prasību, lai, novērtējot paredzēto darbību, tiktu izsvērtas pieņemamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Ziņojumā vērtētas alternatīvas Paredzētās darbības norises vietai, apsverot atšķirīgas derīgo izrakteņu ieguves platības (atkāpšanās no Iecirkņa ziemeļu robežas). Derīgo izrakteņu ieguve atšķirīgās platībās vērtēta, ņemot vērā Dabas parka un Daugavas tuvumu, ainavisko pārskatāmību tālajos skatos no Daugavas labā krasta, kā arī to, ka starp iecirkni un Daugavu atrodas vairākas viensētas. Ziņojumā vērtētas šādas Paredzētās darbības alternatīvas:

3.4.1.1. **1. alternatīva** (Ziņojumā lietotais apzīmējums – A variants) paredz, ka derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta maksimāli pietuvināta Iecirkņa kopējai platībai – visā ieguves limita laukumā. Šādā gadījumā derīgo izrakteņu ieguve jaunā teritorijā tiktu veikta ~ 16 ha platībā, pabeidzot izstādāt Iecirkni visā ~ 43 ha platībā. 1. alternatīvas gadījumā maksimālais iegūstamais smilts-grants apjoms būtu 3 612 tūkstoši m³. Šīs alternatīvas gadījumā būtu nepieciešama arī servitūta ceļa pārbūve, lai nodrošinātu piekļuvi nekustamajam īpašumam “*Lapsas*”, kā arī nepieciešama meža ciršana zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 32800010021 (daļa no īpašuma “*Birznieki*”) un 3280 001 0035 un 3280 001 0135 (daļa no nekustamā īpašuma “*Kārļi*”) (izcērtamā meža platība ~ 3,5 ha).

3.4.1.2. **2. alternatīva** (Ziņojumā lietotais apzīmējums – B variants) paredz, ka izstrāde notiek samazinātā platībā, to neveicot Iecirkņa daļā pie ziemeļu robežas (atkāpjoties no Daugavas un Dabas parka teritorijas ~ 4,6 ha laukumā). Šādā gadījumā derīgo izrakteņu ieguve jaunā teritorijā tiktu veikta ~ 12 ha (11,5 ha) platībā. 2. alternatīvas gadījumā maksimālais iegūstamais smilts-grants apjoms būtu 3106 tūkstoši m³. Šīs alternatīvas gadījumā nebūtu nepieciešama servitūta ceļa pārbūve, lai nodrošinātu piekļuvi nekustamajam īpašumam “*Lapsas*”, kā arī netiktu veikta meža ciršana zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu 32800010021 (daļa no īpašuma “*Birznieki*”), 3280 001 0035 un 3280 001 0135 (daļa no nekustamā īpašuma “*Kārļi*”).

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2018. gada 6. jūlija iesniegums “*Iesniegums tehnisko noteikumu saņemšanai*”.
- 4.2. Dienesta 2018. gada 18. jūlija vēstule Nr. 6.5.-06/873 “*Par konsultāciju sniegšanu saistībā ar ietekmes novērtējuma nepieciešamību paredzētajai darbībai*”.
- 4.3. Ierosinātājas 2018. gada 23. jūlija vēstule ar papildinformāciju.
- 4.4. Dienesta 2018. gada 24. augusta vēstule Nr. 6.5.-20/1047 “*Par lietas materiālu nosūtīšanu*”.
- 4.5. Dienesta 2018. gada 20. septembra Lēmums Nr. 5-02/9 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.
- 4.6. Izstrādātājas 2018. gada 12. oktobra vēstule Nr. 279/18 “*Par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanākumi*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1703).
- 4.7. Fizisku personu (12 personu) iesniegums “*Par priekšlikumiem par paredzēto darbību*” (reģistrēts Birojā 2018. gada 31. oktobrī reģ. Nr. 5-01/1812).

¹³ Rekultivācijas skice pievienota Ziņojuma 15.pielikumā.

- 4.8. Ierosinātājas 2018. gada 31. oktobra iesniegums Nr. 906/ADM-Jd *"Par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma programmu"* ar klāt pievienotiem sākotnējās apspriešanas materiāliem, tai skaitā 2018. gada 23. oktobra sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols.
- 4.9. Biroja 2018. gada 3 decembra Programma Nr. 5-03/12.
- 4.10. Izstrādātājas 2019. gada 21. augusta vēstule Nr. 241/19 *"Par smilts-grants ieguves atradnē "Aizkraukle - kreisais krasts 2018. gada iecirknis" ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu"*, ar kuru iesniegts paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu.
- 4.11. Izstrādātājas 2019. gada 3. septembra vēstule Nr. 255/19 *"Par smilts-grants ieguves atradnē "Aizkraukle - kreisais krasts 2018. gada iecirknis" ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu"*, ar kuru iesniegts 2019. gada 27. augusta Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols.
- 4.12. Fiziskas personas 2019. gada 17. septembra iesniegums *"Priekšlikumi par ietekmes uz vidi novērtējumu AS "A.C.B." derīgo izrakteņu (smilts - grants) ieguves atradnei "Aizkraukle - kreisais krasts 2018. gada iecirknis" (Biroja reģ. Nr. 5 – 01/1583).*
- 4.13. Izstrādātājas 2019. gada 16. decembra vēstule Nr. 345–19 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma derīgo izrakteņu (smilts - grants) ieguvei atradnē "Aizkraukle - kreisais krasts 2018. gada iecirknis" iesniegšanu"*, ar kuru iesniegts Ziņojums.
- 4.14. Jaunjelgavas novada domes 2020. gada 23. janvāra vēstule Nr. 2.1-8/20/128.
- 4.15. Dienesta 2020. gada 30. janvāra vēstule Nr. 2.3/ZE/218 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"*.
- 4.16. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2020. gada 10. janvāra vēstule Nr. 4.9/137/2020–N *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"*.
- 4.17. Izstrādātājas 2020. gada 17. marta vēstule Nr. 040–20 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma aktuālā Ziņojuma derīgo izrakteņu (smilts - grants) ieguvei atradnē "Aizkraukle - kreisais krasts 2018. gada iecirknis" iesniegšanu"*, ar kuru iesniegts Ziņojums.
- 4.18. DAP 2020. gada 27. marta vēstule Nr. 4.9/1436/2020–N *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"*.
- 4.19. Izstrādātājas 2020. gada 6. maija vēstule Nr. 084–20 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma aktuālā Ziņojuma derīgo izrakteņu (smilts - grants) ieguvei atradnē "Aizkraukle - kreisais krasts 2018. gada iecirknis", 2020. maijs, iesniegšanu"*, ar kuru iesniegts aktualizēts Ziņojums.
- 4.20. Izstrādātājas 2020. gada 10. jūlija vēstule Nr. 137–20 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma aktuālā Ziņojuma derīgo izrakteņu (smilts - grants) ieguvei atradnē "Aizkraukle - kreisais krasts 2018. gada iecirknis" iesniegšanu"*, ar kuru iesniegts aktualizēts Ziņojums.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļvietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/ivn/projekti>. Citu starpā minētajā vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2018. gada 12. oktobra līdz 2018. gada 2. novembrim. Paziņojums par IVN uzsākšanu un Paredzētās darbības sākotnējo

sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "Staburags" 2018. gada 12. oktobra izdevumā Nr. 81 (7852), ievietots pašvaldības tīmekļvietnē www.jaunjelgava.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.vkb.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv, kā arī Izstrādātāja par Paredzēto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.

5.1.2. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskās apspriešanas sanāksme klātienē notika 2018. gada 23. oktobrī Sērenes pagasta pārvaldē "Zvaniņš", Sērenes pagastā, Jaunjelgavas novadā plkst. 17.30. Sanāksmē piedalījās 11 dalībnieki, tostarp iedzīvotāji, Ierosinātājas un pašvaldības pārstāvji. Klātesošajiem tika sniegta informācija par IVN procedūru un sabiedrības tiesībām un līdźdalību IVN gaitā un Paredzēto darbību. Sanāksmes dalībnieki interesējās, kā mainīsies transportēšanas maršruts, vai ceļu no mājām "Lapsas" plānots novirzīt gar zaļo zonu, vai derīgo izrakteņu ieguve plānota nekustamā īpašuma "Birznieki" teritorijā, vai tiks vērtēta ietekme uz dabas vērtībām u.c. jautājumi saistībā ar Paredzēto darbību. Iedzīvotāji norādīja, ka jau šobrīd izjūt ietekmi no karjera darbības, satraucās par zaļās zonas iznīcināšanu nekustamā īpašuma "Birznieki" teritorijā. Sanāksmes dalībnieki pauda satraukumu par esošas un Paredzētās darbības ietekmi uz piegulošo īpašumu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, ietekmi uz gruntsūdeņiem un individuālo ūdensapgādi, ietekmi uz dabas vērtībām un citiem aspektiem, kas saistīti ar derīgo izrakteņu ieguvu.

5.1.3. IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros laikā no 2018. gada 12. oktobra līdz 2018. gada 2. novembrim sabiedrība varēja sniegt priekšlikumus par Paredzēto darbību. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemts viens 12 privātpersonu iesniegums saistībā ar Ierosinātājas esošo darbību un Paredzēto darbību un priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam, kā arī priekšlikumus esošās un Paredzētās darbības nodrošināšanai.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

5.2.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts Jaunjelgavas novada domes informatīvajā izdevumā "Jaunjelgavas novada vēstis" 2019. gada 19. augusta izdevumā Nr. 8 (117), kā arī pašvaldības tīmekļvietnē www.jaunjelgava.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.vkb.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Jaunjelgavas novada domē un Izstrādātājas tīmekļvietnē www.vkb.lv.

5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2019. gada 27. augustā, Sērenes pagasta pārvaldē "Zvaniņš", Sērenes pagastā, Jaunjelgavas novadā plkst. 17.30. Klātesošie tika iepazīstināti ar IVN procedūru, Ziņojumu un galvenajiem secinājumiem. Saskaņā ar sanāksmes protokolu tajā piedalījās 10 dalībnieki, tostarp Izstrādātājas un Ierosinātājas pārstāvji. Sabiedriskās apspriešanas diskusiju daļā klātesošajiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus par Paredzēto darbību, tās risinājumiem un sagaidāmo ietekmi. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes dalībnieki galvenokārt interesējās par plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to uzsākšanas laiku, esošās un Paredzētās darbības ietekmi uz mājām "Lapsas", plānoto ieguves teritoriju, norādot, ka būtu saglabājams mežs nekustamā īpašuma "Birznieki" teritorijā.

5.2.3. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Ierosinātājai vai Birojam varēja iesniegt līdz 2019. gada 18. septembrim. Šajā periodā Birojā tika saņemta viena privātpersonas vēstule ar viedokli saistībā ar Paredzēto darbību un priekšlikumiem Paredzētās darbības veikšanai.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2019. gada 17. decembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļvietnēs www.jaunjelgava.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.vkb.lv.

5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:

- 5.3.2.1. Jaunjelgavas novada domes 2020. gada 23. janvāra vēstuli Nr. 2.1-8/20/128, kurā sniegta informācija, ka sabiedriskās apspriešanas notikušas 2018. gada 23. oktobrī, 2019. gada 27. augustā un 2019. gada 3. oktobrī¹⁴. Vēstulē norādīts, ka zemes īpašnieku izteiktie priekšlikumi iespēju robežās ir ievēroti un, iepazīstoties ar Ziņojumā sniegto informāciju, Jaunjelgavas novada domei nav būtisku iebildumu pret sagatavoto Ziņojumu.
  - 5.3.2.2. Dienesta 2020. gada 30. janvāra vēstuli Nr. 2.3/ZE/218 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*", kurā norādīts, ka Dienestam nav būtisku iebildumu un priekšlikumu Ziņojuma precizēšanai.
  - 5.3.2.3. DAP 2020. gada 10. janvāra vēstuli Nr. 4.9/137/2020–N "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*", kurā sniegta informācija par trūkumiem Ziņojumā saistībā ar ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) aprakstu (tas veicams, ievērojot noteiktus kritērijus, kas noteikti Ministru kabineta 2011. gada 11. aprīļa noteikumos Nr. 300 "*Kārtība kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 300) un Ziņojumā iekļaujams kā atsevišķa nodaļa). DAP paudusi atbalstu 2. alternatīvas realizācijai, kas paredz saglabāt esošo dabiski veidoto koridoru starp Dabas parku un Iecirkņa izstrādes laukumu.
- 5.3.3. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs ar 2020. gada 14. februāra starplēmumu Nr. 5–01/137 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*", pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, lūdza Ziņojumu un tajā ietvertu vērtējumu papildināt, nosūtot arī Ziņojuma izvērtēšanas laikā saņemtās vēstules un iestāžu atsauksmes. Papildinātās Ziņojuma redakcijas Birojā tika iesniegtas 2020. gada 17. martā un 2020. gada 6. maijā. Papildus informācija iesniegta 2020. gada 10. jūlijā. Paziņojumi par iesniegtajām papildināto Ziņojumu redakcijām tika publicētas Izstrādātājas tīmekļvietnē, kā arī tīmekļvietnēs www.jaunjelgava.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.vkb.lv. Aktualizēto Ziņojuma redakciju izvērtēšanas laikā Birojā saņemta tikai DAP 2020. gada 27. marta vēstule Nr. 4.9/1436/2020–N "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*", kurā norādīts uz nepilnībām Paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējumā.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama, vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību un derīgo izrakteņu ieguves platību paplašināšanu Atradnes iecirknī. Ziņojumā vērtētas gan ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves, gan no transportēšanas, tai skaitā ietekme uz gaisa kvalitāti un vides troksnis, iespējamās izmaiņas hidroģeoloģiskajos apstākļos, ietekme uz dabas vērtībām, ainavu, kultūrvēsturisko vidi u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.
- 6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Darbības vietu un Paredzētās darbības specifiku, ir gaisu piesārņojošo vielu emisijas un troksnis, jo Iecirkņa un transportēšanas ceļa tuvumā ir dzīvojamās mājas. Lai arī nav plānota gruntsūdens līmeņa papildus pazemināšana ar atsūkņēšanu un novadīšanu ārpus Darbības vietas, – derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa var būt saistīta ar iespējamām hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma lokālām izmaiņām, tādēļ papildus piesardzība nepieciešama arī saistībā ar ūdensapgādes nodrošinājumu esošajās ūdensapgādes akās, kas atradīsies iespējamās ietekmes zonā. Tāpat

¹⁴ IVN procedūras ietvaros notikušas divas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes klātienē – 2018. gada 23. oktobrī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros un 2019. gada 27. augustā – Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas ietvaros, savukārt 2019. gada 3. oktobrī rīkota papildus atsevišķa sanāksme.

visas minētās ietekmes ar rūpību jāņem vērā, ievērojot Dabas parka tuvumu. Saskaņā ar likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” (turpmāk – ĪADT likums) 43. panta piekto daļu var būt pieļaujams īstenot tikai tādu Paredzēto darbību, kuras ietekme ir novērtēta un kuras novērtējums apstiprina, ka tai nebūs negatīva ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritorijas (Natura 2000) - Dabas parka – ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem.

6.3. Ņemot vērā minēto, kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē šādus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no transportēšanas.
- 6.3.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no transportēšanas.
- 6.3.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.
- 6.3.4. Ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem, kā arī iespējamās ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un rekreācijas resursiem.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no transportēšanas:

- 6.4.1.1. Saskaņā ar Ziņojumu – veicot Paredzēto darbību – galvenās gaisu piesārņojošo vielu emisijas veidosies smilts-grants ieguves procesā, pārkraušanas un uzglabāšanas procesos, no materiāla sijāšanas un drupināšanas, no iekšdedzes dzinēju darbības, kā arī no materiāla transportēšanas. Iecirkņa tuvumā un gar transportēšanas ceļu izvietotas vairākas viensētas, kuru teritorijās ir dzīvojamās mājas, tādēļ Ziņojumā prognozēts un vērtēts sagaidāmo emisiju apjoms, to iespējamais pieaugums ar Paredzēto darbību saistītajās darbībās, kā arī sagaidāmā ietekme uz gaisa kvalitāti Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 6.4.1.2. Lai novērtētu ar Paredzēto darbību sagaidāmās izmaiņas gaisa kvalitātē, IVN ietvaros veikta piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori un Darbības vietu/Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, pārstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.). Novērtējums sagatavots, piesārņojošo vielu izkliedes aprēķināšanai izmantojot programmu „*AERMOD*”¹⁵. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem izmantota LVĢMC sniegta informācija par fona piesārņojumu¹⁶, tomēr SIA “*Salenieku bloks*” emisijas Ziņojumā aprēķinātas un ievērtētas papildus, ņemot vērā iespējamās darbības apjomu izmaiņas (ar Paredzēto darbību).
- 6.4.1.3. Vērtējot summārās transportēšanas ietekmes, pieņemts, ka Iecirknī izstrādātā materiāla un citu izejvielu transportēšanai uz transportēšanas ceļa tiek izmantotas kravas automašīnas ar kravnesību 26 t (~ 15 m³). Saskaņā ar SIA “*Salenieku bloks*” atļauju, tās ražotnes darbības nodrošinājumam pašlaik tiek piegādātas līdz ~ 110 000 t dažādu izejvielu. Lielākoties tās jau pašlaik ir izejvielas no Ierosinātās darbības Iecirknī, kā arī no blakus esošās SIA “*A.C.B*” cementa ražotnes (kopā ~ 94 000 t). Ziņojumā prognozēts, ka ar Paredzēto darbību izejvielu piegādes apjoms varētu pieaugt. Tādēļ, novērtējot prognozējamo transportēšanas ceļa noslodzi pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, aprēķināts, ka Iecirkņa teritorijā un transportēšanas ceļā gar dzīvojamām

¹⁵ Licences Nr. AER0005238 (licence bez termiņa).

¹⁶ LVĢMC sagatavotajos piesārņojošo vielu fona datos nav iekļauta SIA “*Salenieku Bloks*” darbība.

mājām tās varētu būt ~ 8 kravas automašīnas stundā (~ 16 900 kravas automašīnas gadā¹⁷). Novērtējuma nolūkiem pieņemts, ka uz pievedceļa SIA “Salenieku bloks” ražotnes teritorijai kravu satiksme būs mazāka, tomēr Birojs secina, ka varētu būt ievērtēta tikai ~ 110 000 t izejvielu piegāde¹⁸, lai gan kravu satiksmi uz/no SIA “Salenieku bloks” teritorijas veido arī cits (ne tikai Izstrādātājas) transports. Minēto iemeslu dēļ satiksme transportēšanas maršrutā, tai skaitā pa transportēšanas ceļu, varētu būt arī nedaudz lielāka.

- 6.4.1.4. Saskaņā ar Ziņojumu birstošā materiāla transportēšanai paredzēts izmantot tehnikas vienības ar pārsedzamām kravas tilpnēm, ceļa segumu transportēšanas maršruta posmā, kur tam ir grants segums (piemēram, Iecirkņa teritorijā), ilgstoša sausuma periodos plānots laistīt.
- 6.4.1.5. Novērtējot ar Paredzēto darbību un citām Ierosinātājas veiktajām darbībām saistīto gaisa piesārņojuma līmeni, veikta piesārņojuma līmeņa modelēšana. Saskaņā ar piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem konstatēts:
  - 6.4.1.5.1. Oglekļa oksīda piesārņojumu rada derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un izvešanas tehnikas dzinēju darbība. Novērtēts, ka ārpus ieguves vietas – teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, oglekļa oksīda maksimālā summārā koncentrācija nepārsniegs 679,76 µg/m³, kas ir 6,8 % no Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290) noteiktā robežlieluma.
  - 6.4.1.5.2. Slāpekļa dioksīda piesārņojumu rada derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un izvešanas tehnikas dzinēju darbība. Novērtēts, ka ārpus ieguves vietas – teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, slāpekļa dioksīda maksimālā summārā gada vidējā koncentrācija var sasniegt 5,21 µg/m³ jeb 13,03 % no robežlieluma, tomēr maksimālā summārā stundas koncentrācija (19. augstākā koncentrācija) Iecirknim tuvākajā vietā, kur nodrošināma atbilstība gaisa kvalitātes normatīvam, var sasniegt 192,91 µg/m³, kas ir 96,46 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma.
  - 6.4.1.5.3. Daļiņu PM₁₀ emisijas rada vairāki ar Paredzēto darbību saistīti procesi, tai skaitā ieguve, materiāla apstrāde un transportēšana. Novērtēts, ka ārpus ieguves vietas – teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, daļiņu PM₁₀ summārā koncentrācija diennakts noteikšanas periodam (36. augstākā koncentrācija) nepārsniegs 23,72 µg/m³, kas ir 47,44 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma. Savukārt gada vidējā summārā koncentrācija novērtēta kā 18,35 µg/m³, kas ir 45,88% no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma.
  - 6.4.1.5.4. Novērtēts, ka ārpus ieguves vietas – teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, daļiņu PM_{2,5} maksimālā summārā koncentrācijas (gada vidējā vērtība) var sasniegt 10,61 µg/m³, kas ir 53,05 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma.
  - 6.4.1.5.5. SO₂ emisijas rada iekārtu darbināšana ar dīzeļdegvielu, kā arī SIA “Salenieku bloks” ražošanas telpu apsildes sistēma. Novērtēts, ka ārpus ieguves vietas – teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, daļiņu SO₂ summārā koncentrācija diennakts noteikšanas periodam (36. augstākā koncentrācija) nepārsniegs 0,38 µg/m³, kas ir 0,3 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma. Gada vidējā summārā koncentrācija novērtēta kā 0,5 µg/m³, kas ir 0,14 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma.

¹⁷ Līdz 8 450 kravas automašīnas (kravnesība 26 t) Iecirknī gada laikā iegūtā materiāla izvešanai (~ 216 000 t), kas reizināts ar 2, ņemot vērā arī automašīnu, kas atgriežas pēc kravas.

¹⁸ Vērtētā noslodze atbilst 4 297 kravas automašīnām, kas reizinātas ar 2.

- 6.4.1.6. Vērtējot iegūtos piesārņojošo vielu gaisa izkliedes aprēķinus, Ziņojumā secināts, ka būtiskākais ietekmju pārvaldības jautājums ir prognozētās slāpekļa dioksīda jeb NO₂ stundas augstākās koncentrācijas, jo tās prognozētas tuvu normatīvam. Attiecīgās emisijas rada dīzeļdegvielas sadegšana tehnikas vienību dzinējos, tādēļ Izstrādātāja uzskata, ka uzmanība jāpievērš gan tehnikas vienību skaitam un darba stundām, gan iespējai ar dīzeļdegvielu darbināmas iekārtas aizstāt ar elektroenerģiju darbināmām iekārtām. Ziņojumā novērtēts, ka tikai vienas mazgāšanas-sijāšanas iekārtas risinājuma nomaiņa uz darbību ar elektroenerģiju – gaisa piesārņojuma koncentrāciju ļautu samazināt par aptuveni 9 %. Ņemot vērā to, ka Iecirkņa teritorijai ir elektroapgādes nodrošinājums, Paredzētā darbība plānota ilgtermiņā un prognozētās ietekmes ir tuvu vides kvalitātes robežlielumam, Biroja ieskatā – Ziņojumā paredzētais ietekmes uz vidi mazināšanas pasākums ir samērīgs un nepieciešams.
- 6.4.1.7. Vērtējot SO₂ un NO₂ kritisko piesārņojuma līmeni ekosistēmu aizsardzībai (KPLg), Ziņojumā secināts, ka tas nesasnies ekosistēmu aizsardzībai noteikto piesārņojuma līmeni, neradīs negatīvu ietekmi uz dabas vērtībām un ekosistēmām kopumā.
- 6.4.1.8. Novērtējis Ziņojumā ietvertu informāciju, Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka izstrādātais novērtējums šobrīd ļauj secināt, ka ar Paredzēto darbību sagaidāmās emisijas gaisā var sasniegt arī vērā ņemamu līmeni, kas prasa ietekmes uz vidi mazināšanas un piesardzības pasākumus, tomēr Ziņojuma autoru secinājums ir, ka Paredzētās darbības īstenošana ir iespējama veidā, kas summāri ar citām darbībām apkārtnes teritorijā nerada Noteikumos Nr. 1290 noteikto gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumus. Birojs secina, ka cieto daļiņu jeb putekļu izplatību, kas derīgo izrakteņu transportēšanas procesos ir vienas no būtiskām emisijām, šajā gadījumā nozīmīgi samazina tas, ka galvenais transportēšanas ceļš, kas ved gar dzīvojamo māju teritorijām, ir asfaltēts. Biroja ieskatā NO₂ emisijas no ieguves tehnikas, iespējams, varētu būt pārvērtētas, jo Paredzētās darbības un citu darbību summārā norise vērtēta, pieņemot, ka gadā tiek izstrādāti un produkcijas ražošanai uz blakus teritorijām realizēti maksimālie 130 000 m³ smilts-grants (atbilstoši LVĢMC publiskotajiem derīgo izrakteņu krājumu bilances pārskatiem atsevišķos no gadiem, ko ietekmē arī pieprasījums, ieguves apjoms Iecirknī bijis tikai ~ 50 000 m³). Tomēr Ziņojums vienlīdz ļauj identificēt arī to, ka tad, ja tiek sasniegts maksimālais prognozētais ieguves apjoms un Iecirknī tiek veikta iegūtā materiāla pārstrāde maksimālajā prognozētajā apjomā, - Ierosinātāju, ir pamatoti mudināt pilnveidot derīgo izrakteņu ieguves procesus un tehnoloģiskās vienības, pārejot uz iekārtu izmantošanu, kas darbināmas ar elektroenerģiju.
- 6.4.1.9. Līdz ar to – šobrīd nav pamata secinājumam, ka Paredzētā darbība varētu radīt nepieļaujami būtisku ietekmi, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie pasākumi, tai skaitā tiek daļēji nomainītas iekārtas un nodrošināti citi Ziņojumā paredzētie ietekmes uz vidi novēršanas pasākumi (tai skaitā Ziņojumā vērtētie pasākumi cieto daļiņu jeb putekļu izplatības ierobežošanai un ievērots Ziņojumā vērtētais Paredzētās darbības realizācijas apjoms un laiks). Vienlaikus, ja, vadoties no pieprasījuma vai citiem apstākļiem, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam Paredzētās darbības realizācijas periodam, kas pārsniedz Ziņojumā novērtēto, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta pirmās daļas 3) punkta c) apakšpunktu).
- 6.4.1.10. Ziņojumā vērtēts, ka ietekme uz klimatu varētu rasties atmežošanas gadījumā kā oglekļa dioksīda piesaistes samazinājums, kā arī no derīgā materiāla ieguves, pārstrādes un transportēšanas tehnikas iekšdedzes dzinējiem. Kopējās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (turpmāk – SEG) emisijas no derīgā materiāla ieguves, pārstrādes un transportēšanas prognozētas mazas.

6.4.1.11. Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tai skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Vienlaikus Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu, arī tādu, kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu Paredzētās darbības ietekmi uz vidi. **Līdz ar to – Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā ietvertu vai līdzvērtīgu pasākumu ievērošanu gaisu piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai, tai skaitā jānodrošina ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu Ierosinātāja ar Ziņojumu ir apņēmusies sasniegt.** Papildus Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Uzsākot Paredzētās darbības īstenošanu Ziņojumā paredzētajā apjomā, Ierosinātājai jānodrošina vismaz vienas derīgo izrakteņu apstrādes/pārstrādes iekārtas, kas darbojas ar dīzeļdegvielu, aizstāšana ar tādu, kas darbināma ar elektroenerģiju.
- b) Ierosinātājai jānodrošina Ziņojumā paredzētie pasākumi putekļu izplatības ierobežošanai, tai skaitā nav pieļaujama vaļēju un nenosegtu kravu pārvadāšana, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un jānodrošina Iecirkņa iekšējo ceļu un transportēšanas ceļa laistīšanu, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu, piemēram, tehnoloģiskā laukuma un krautņu mitrināšanu.
- c) Lai ar Paredzēto darbību netiktu pasliktināts transportēšanas ceļa stāvoklis transportēšanas maršrutā līdz autoceļam P87, Ierosinātājai, - ja nepieciešams sadarbībā SIA “ACB Betons” un SIA “Salienieku bloks” - jānodrošina ceļa uzturēšana atbilstošā kvalitātē. Ierosinātājai jāreķinās, ka papildus nosacījumus transportēšanas ceļa izmantošanai var noteikt vietējā pašvaldība – šādi nosacījumi var tikt iekļauti arī Jaunjelgavas novada pašvaldības lēmumā par Paredzētās darbības akceptēšanu, kas izdodams saskaņā ar Novērtējuma likuma 21. un 22. panta nosacījumiem.
- d) Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likumā paredzētajā kārtībā.

6.4.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no transportēšanas:

- 6.4.2.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla pārstrādi un transportēšanu. Derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītās darbības rada troksni, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja darbības vietas tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, rekreācijas objekti, mājokļi. Konkrētajā gadījumā dzīvojamās mājas atrodas gan transportēšanas ceļa tuvumā, gan Iecirkņa tuvumā, kas ņemts vērā, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi.
- 6.4.2.2. Cilvēku aizsardzībai no trokšņa radītā ilgtermiņa apgrūtinājuma Latvijas normatīvie akti paredz pieļaujamā trokšņa robežlielumus ilgtermiņa trokšņa rādītājiem L_{diena} , L_{vakars} , L_{nakts} , kas noteikti saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 2. pielikumu. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikumu, - individuālo (savrupmāju,

mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorijās trokšņa robežlielums L_{diena} ir 55 dB(A), L_{vakars} ir 50 dB(A), bet L_{nakts} – 45 dB(A). No Ziņojuma izriet, ka ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes sagaidāmas tikai dienas un vakara periodā, attiecīgi vērtēta sagaidāmā situācija (un izmaiņas pret pastāvošo vides trokšņa ietekmi) šiem diennakts periodiem¹⁹.

- 6.4.2.3. Ziņojumā novērtēts, ka galvenie trokšņa avoti Iecirknī būs derīgā materiāla ieguvei un apstrādei izmantotā tehnika – ekskavators, frontālie iekrāvēji, sijāšanas iekārta, mazgāšanas – sijāšanas iekārtas un drupinātāji²⁰, bet papildus troksni radīs arī kravas automašīnu kustība. Minēto (ar Paredzēto darbību saistīto) procesu ietekmes summēsies ar ietekmi, ko rada ietekmes zonā jau esošie trokšņa avoti – autotransporta kustība pa autoceļu P 87 (arī autoceļu A 6), SIA “*Salenieku bloks*” un SIA “*ACB Betons*” darbība. Attiecīgi – vērtēta gan Paredzētās darbības ietekme, gan prognozējamā ietekme summāri.
- 6.4.2.4. Paredzētās darbības trokšņa ietekmes novērtējumu veikusi Izstrādātāja, izmantojot DataKustik GmbH izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra CadnA (Licences numurs L43912). IVN gaitā novērtējums veikts vairākiem scenārijiem, kas ļauj salīdzināt prognozējamo ietekmi (atkarībā no tā, balstoties uz kādiem pieņēmumiem novērtējums veikts). Proti, 2020. gada martā Birojā iesniegtajā Ziņojumā vides trokšņa novērtējuma prognoze sagatavota, definējot kā iespējamo trokšņa avotu visu plānoto ieguves vietu, bet neveicot definētajiem trokšņa avotiem darba stundu pārrēķinu (ievērtējot to, ka vides trokšņa robežlielumu Noteikumi Nr. 16 noteic kā ilgtermiņa gada vidējo vērtību, bet, piemēram, brīvdienās iekārtu darba laiks Iecirknī paredzēts īsāks, turklāt ne visas iekārtas darbosies visa gada garumā). Savukārt 2020. gada 10. jūlijā Birojā iesniegtajā Ziņojumā – vērtēti jau konkrēti scenāriji situācijai, kad kalendārā gada griezumā derīgo izrakteņu ieguve notiek kādā konkrētā ieguves laukumā – vistuvāk dzīvojamo māju teritorijām (aprēķinu modelī ņemot vērā arī Ziņojumā prognozētos iekārtu un procesu darbības laikus). Lai arī katrai no vērtējuma pieejām ir savi trūkumi, jo tās jebkurā gadījumā raksturo tikai prognozi (faktiskā situācija var atšķirties), Biroja ieskatā vērtētie konkrētie scenāriji vairāk atbilst iespējamiem, jo saskaņā ar Ziņojumu Iecirkni paredzēts izstrādāt pakāpeniski, 10 – 25 gadu laikā. Lai arī aktualizētajā (2020. gada 10. jūlijā iesniegtajā) Ziņojumā iestrādātā prognoze var atšķirties no faktiskās situācijas, veiktais novērtējums labāk ļauj identificēt, kuras teritorijas un pie kādiem nosacījumiem Iecirkņa izstrādes laikā varētu būt problemātiskas, kuros no izstrādes posmiem (atkarībā no tā, vai ieguves vieta atradīsies tuvāk/tālāk no dzīvojamo māju teritorijām) nepieciešama papildus piesardzība, sekojot līdzī maksimāli pieļaujamam darba laikam, nepieciešami pasākumi ietekmju pārvaldībai.
- 6.4.2.5. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un saistīto darbību troksni, secināms, ka tādas Darbības vietai tuvākās dzīvojamās mājas, kā “*Lapsas*”, “*Upjāņi*”, “*Salas*”, “*Gulbji*”, “*Lejiņi*”, “*Celmiņi*” un “*Birznieki*”, atrodas salīdzinoši lielā attālumā no plānotā transportēšanas maršruta, attiecīgi tur mazāk sagaidāma vairāku, no Paredzētās darbības (un saistīto uzņēmumu darbības) izrietošu ietekmju summēšanās. Tomēr teritorijā, kur izvietotas minētās dzīvojamās mājas, vides troksni rada autosatiksmē pa autoceļu A6 (atrodas otrpus Daugavai), kas Ziņojumā vērtēts,

¹⁹ Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads.

²⁰ Informācija par trokšņa avotiem Darbības vietā apkopota Ziņojuma 8. pielikuma 3.2.2. tabulā.

ņemot vērā fona troksni. Savukārt tādas Darbības vietai tuvākās dzīvojamās mājas, kā “*Taurītes*”, “*Niedras*”, “*Miezīši*”, “*Strautiņi*”, “*Beķeri*”, “*Plēsumi*”, “*Zvanītāji*” u.c. atradīsies gan derīgo izrakteņu ieguves, gan derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes zonā, turklāt šajās teritorijās vides troksni rada arī satiksme pa autoceļu P87.

6.4.2.6. Birojs secina, ka trokšņa aprēķinos (Ziņojuma 8. pielikums) – pamatā ņemti vērā tie paši pieņēmumi par ieguves vietām, intensitāti un apjomiem, kā Ziņojuma 15. pielikumā (ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums), novērtējumu veicot konkrētām katras iekārtas darba stundām²¹. Novērtējot prognozējamo transportēšanas ceļa noslodzi pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, aprēķināts, ka Iecirkņa teritorijā un transportēšanas ceļā gar dzīvojamām mājām tās varētu būt ~ 8 kravas automašīnas stundā.

6.4.2.7. No veiktā vides trokšņa novērtējuma izriet, ka vairākās dzīvojamo māju teritorijās uz dienvidiem no Iecirkņa (“*Plēsumi*”, “*Cerības*”, “*Akmenskrogs*”, “*Skalbes*” un “*Ceriņi*”) esošais vides trokšņa līmenis jau pašlaik ir lielāks par Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikto, jo tās atrodas autoceļa P87 tuvumā, kur ietekmi rada salīdzinoši intensīva satiksme. Savukārt to dzīvojamo māju teritorijās, kas atrodas uz ziemeļiem no Iecirkņa (piemēram, “*Lapsas*”, “*Upjāņi*”, “*Salas*”, “*Gulbji*” u.c. dzīvojamo māju teritorijas, kas atrodas tuvāk Daugavai un autoceļam A6) – vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi nav konstatējami. Vērtējot tikai Paredzētās darbības ietekmi, kā arī ņemot vērā Iecirkņa tuvumā esošo SIA “*Salenieku bloks*” un SIA “*ACB Betons*” ražotņu darbību, Ziņojumā secināts, ka visu dzīvojamo māju teritorijās, kas atrodas iespējamās ietekmes zonā, vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi nedz dienas, nedz vakara periodam nav sagaidāmi. Visaugstākais vides trokšņa līmenis prognozēts dienas periodā dzīvojamās mājas “*Taurītes*” teritorijā (L_{diena} 54 dB(A)), tomēr vakara periodā, kad nav paredzēta visu iekārtu darbība un ar Iecirkņa darbību saistīta transportēšana²², tas sagaidāms tikai 44,7 dB(A). Vērtējot kopējo (summāro) ietekmi, secināts, ka nevienas no dzīvojamo māju teritorijām, kas atrodas Iecirkņa vai transportēšanas ceļa tuvumā, vides troksnis pēc Paredzētās darbības uzsākšanas nesasnies un nepārsnies Noteikumu Nr. 16. 2. pielikumā noteikto, tuvākajās teritorijās “*Taurītes*” un “*Lapsas*” tas vērā ņemami palielināsies (piemēram, dzīvojamās mājas “*Taurītes*” teritorijā par 14 dB(A)), tomēr to iespējams nodrošināt mazāku par vides troksnim noteikto robežlielumu gan dienas, gan vakara periodam. Priekšnoteikums šādam secinājumam gan ir tas, ka Ierosinātāja nodrošina Ziņojumā un tā 8. pielikumā noteiktos iekārtu darbības laikus, kas nosakāmi kā saistošs Paredzētās darbības īstenošanas nosacījums. Tā, piemēram, kā izriet no Ziņojuma 2020. gada jūlija redakcijas 8. pielikuma 3.2.5. tabulas – šāds rezultāts iegūts, pieņemot, ka, piemēram, rotora drupinātāja kopējais darba laiks gadā nepārsniedz 100 stundas (tās ir vidēji 20 minūtes dienā, ja iekārta tiktu darbināta katru dienu, vai tikai ~ 8 darba dienas (pa 12 darbības stundām katrā) kalendārajā gadā). Tādēļ nosakot derīgo izrakteņu ieguves nosacījumus derīgo izrakteņu ieguves projektā un nodrošinot Paredzētās darbības uzraudzību – būtiski raudzīties, lai vidējie prognozētie darbības laiki aktīvajā darbības periodā, jo īpaši, kad ieguve tiek veikta tuvāk dzīvojamām mājām, tiek ievēroti. Papildus kā piesardzības pasākums var tikt plānota aizsargvalņu izbūve, kas trokšņa izplatību var samazināt.

6.4.2.8. Birojs secina, ka summārās ietekmes novērtējumā Ziņojumā identificētas arī teritorijas, kur vides trokšņa līmenis ar Paredzēto darbību nedaudz palielinātu

²¹ Modelēšanas nolūkiem pieņemtās vidējās skaitliskās vērtības kalendārajā gadā (izteiktas kā minūtes dienā) Paredzētās darbības īstenošanas laikā – konkrētos periodos - var būt lielākas, jo, nosakot vidējo vērtību, aprēķinā ņemts vērā, ka iekārtas nedarbojas katru dienu un visa gada griezumā nemainīgi ilgi.

²² Saskaņā ar Ziņojumu materiāla izvešana realizācijai ārpus ieguves un ražošanas zonām no marta līdz novembrim paredzēta laikā no 7:00 – 17:00, bet sestdienās no 8.00 - 16.00. Laikā no decembra līdz februārim materiāla izvešana realizācijai paredzēta tikai darba dienās no 8:00 -14:00.

neatbilstību Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma nosacījumiem (proti: par $\sim 0,2$ līdz $0,8$ dB(A) palielinātu jau pašlaik novērojamos vides trokšņa robežlielumu pārsniegumus). Visas minētās teritorijas atrodas tiešā autoceļa P87 tuvumā, kur dominējošais trokšņa avots ir autoceļa P87 satiksme, bet tās atrodas arī vērā ņemamā attālumā no Darbības vietas un Paredzētās darbības (vērtējot tikai Paredzētās darbības ietekmi, secināts, ka vides troksnis šajās teritorijās būtu tikai ~ 40 ; 43 dB(A)). Caurlūkojot Ziņojuma 8. pielikumu, kā arī novērtējumu, kas vides trokšņa jomā bija iekļauts iepriekšējās Ziņojuma redakcijās, Birojs nerod objektīvu skaidrojumu, kādēļ vides trokšņa palielinājums prognozēts tieši šo dzīvojamo māju teritorijās, jo pret pastāvošo satiksmes intensitāti, kāda autoceļa P87 noslodzei noteikta, vadoties no publiski pieejamiem VAS “*Latvijas valsts ceļi*” statistikas pārskatiem, iespējamais satiksmes palielinājums ar Paredzēto darbību nav sagaidāms tik nozīmīgs. Turklāt Birojs nekonstatē, ka trokšņa prognozes ievades datos (esošās un plānotās summārās situācijas novērtējums) šī ceļa noslodze būtu būtiski mainīta. Neatkarīgi no minētā – Ziņojums izgaismo pastāvošu vides problēmu, kas saistīta ar autosatiksmes radītu troksni pie valsts galvenajiem un reģionālajiem autoceļiem, kuru tiešā tuvumā, tai skaitā ar teritorijas plānošanas instrumentiem, nepieciešams domāt par risinājumiem cilvēku aizsardzībai no nevēlama vides trokšņa.

6.4.2.9. Ņemot vērā Ziņojumā vērtēto, kā arī šajā Biroja atzinumā konstatēto, **Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tai skaitā vides trokšņa normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Birojs tāpat norāda, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punktu Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kas paredzēti, lai novērstu un mazinātu ietekmi uz vidi. Vienlaikus Birojs uzskata, ka nepieciešams arī ar šo Biroja atzinumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie un 8. pielikumā vērtētie (arī tādi, kas izteikti darba stundās gadā), tai skaitā derīgo izrakteņu drupināšana pieļaujama tikai dienas periodā, darba dienās, bet materiāla transportēšana (kravu autotransporta kustība uz/no Iecirkņa) pieļaujama tikai dienas periodā, nepārsniedzot Ziņojumā prognozētās (vidēji) 8 kravas automašīnas stundā (4 ar kravu un 4 bez kravas), to neveicot svētdienās. Šādi un citi no Ziņojuma izrietošie darba organizācijas nosacījumi iekļaujami derīgo izrakteņu ieguves projektā, un Ierosinātājai jānodrošina to ievērošana.
- b) Paredzētās darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā iestrādāto (vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu) pasākumu īstenošanu trokšņa ietekmes novēršanai un/vai samazināšanai, tai skaitā nodrošināt, ka iekārtu skaņas jauda nepārsniedz Ziņojumā norādīto. Ja nepieciešams, teritorijās, kas atrodas dzīvojamo māju tuvumā, veidojams aizsargvalnis, precīzu risinājumu tā novietojumam un tehniskajiem parametriem (arī drošības aspektā) nosakot derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- c) Sūdzību par vides troksni saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā, kas ir derīgo izrakteņu

ieguvi uzraugošā iestāde, un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

Birojs pašlaik atzinumā nevar izvirzīt nosacījumus, kas saistīti ar jautājumiem vietējās pašvaldības kompetencē, ja šādus nosacījumus vietējā pašvaldība nav formulējusi un lūgusi Birojam atzinumā iekļaut, pašvaldībai aktīvi iesaistoties ietekmju vērtēšanas procesā. Tomēr Biroja ieskatā šis varētu būt gadījums, kad īpaši nosacījumi, kas attiektos uz transportēšanu, varētu tikt formulēti akcepta lēmumā, ņemot vērā tās plānus un rīcības attiecībā uz transportēšanas ceļu. Ņemot vērā minēto, ja tiek pieņemts lēmums akceptēt Paredzēto darbību, Biroja ieskatā, pašvaldībai savā lēmumā varētu būt pamats noteikt papildus nosacījumus minētā jautājuma regulēšanai.

6.4.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas:

- 6.4.3.1. Atbilstoši Ziņojumam Darbības vieta iekļaujas Daugavas upju sateces baseinā, gar Darbības vietas rietumu pusi tek mākslīgi regulēta valsts nozīmes ūdensnoteka *Vecsērene* (ŪSIK kods 41552)²³. Darbība neatrodas ūdensnotekas aizsargjoslā. Apkārt esošās teritorijas nav meliorētas, ieplakās veidojas purvainas vietas, ar dabīgo drenāžu uz ūdensnoteku *Vecsēreni*, kas ietek Daugavā un kalpo kā meliorācijas drenu sistēma. Ziņojumā secināts, ka Paredzētā darbība neietekmēs esošo meliorācijas sistēmu, šādu ietekmi nav radījusi arī iepriekš veiktā Atradnes izstrāde. Saskaņā ar Ziņojumu nav plānota caurteku, papildus novadgrāvju vai ceļu izveidošana.
- 6.4.3.2. Vērtējot iespējamo applūšanas risku, novērtēts, ka Iecirkņa dienvidrietumu malu varētu skart applūšanas risks reizi 100 vai 200 gados²⁴. Ziņojumā norādīts, ka, izstrādājot derīgo izrakteņu projektu un nosakot izstrādes laukuma dienvidrietumu robežu, tiks ņemta vērā iespējamā applūšanas robeža (ņemta vērā veidojot rekultivācijas nogāzes).
- 6.4.3.3. Paredzētā darbība tiks veikta bez ūdens atsūkņēšanas un novadīšanas apkārtējā vidē. Ražošanas procesā izmantoto ūdeni paredzēts novadīt esošajā ūdenskrātuvē Iecirkņa izstrādātajā daļā.
- 6.4.3.4. Novērtējot ietekmi uz Darbības vietai pieguļošo teritoriju hidroloģisko režīmu, Izstrādātāja norādījusi, ka Paredzētā darbība minimāli var ietekmēt apkārtņē esošo teritoriju hidroloģisko režīmu, jo:
  - 6.4.3.4.1. Atradne ģeomorfoloģiski veidojusies kā sala – pacēlums Daugavā, kas atrodas relatīvi augstāk par gruntsūdens svārstību ietekmēto teritoriju;
  - 6.4.3.4.2. Iecirknī nav paredzēta gruntsūdens līmeņa mākslīga pazemināšana un arī apkārtējā teritorijā nav tādu objektu, kuru darbība izraisītu būtiskas gruntsūdens līmeņa svārstības;
  - 6.4.3.4.3. teritorija vērtējama kā hidroloģiski stabila, paredzamās gruntsūdens svārstības būs salīdzināmas ar sezonālajām gruntsūdens svārstībām;
  - 6.4.3.4.4. Ūdensnoteka *Vecsērene* kalpo kā ūdens robežšķirtne hidroloģisko apstākļu ietekmei uz plašāku teritoriju, tai skaitā apkārtējām dzīvojamām mājām.
  - 6.4.3.4.5. Lai novērtētu plānotās darbības ietekmi uz tuvākās apkārtnes hidroģeoloģisko režīmu, kā arī ietekmi uz Darbības vietai tuvumā esošajiem dzeramā ūdens avotiem, Izstrādātāja teorētiski aprēķinājusi iespējamo ietekmes zonu un secinājusi, ka gruntsūdens svārstības Iecirkņa izstrādes procesā var skart teritoriju ~ 486 m rādiusā. Novērtēts, ka teorētiski aprēķinātā gruntsūdens svārstību zonā

²³ https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/Rikojums_Nr_168.pdf

²⁴ <http://pludi.meteo.lv/floris/sistema.html>

atrodas četras viensētas – “*Lapsas*”, “*Upjāņi*”, “*Salas*” un “*Taurītes*”, kurās varētu tikt traucēta dzeramā ūdens ieguve. Birojs ņem vērā, ka Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz hidroģeoloģisko un hidroloģisko režīmu vērtēta vispārīgi (teorētiski), jo aprēķinos izmantoti teorētiskie vidējie parametri, nav ņemta vērā Darbības vietas specifiskie ģeoloģiskās uzbūves un hidroloģiskie/hidroģeoloģiskie aspekti. Līdz ar to – iespējams, ka gruntsūdens svārstību zonā var atrasties arī citas Darbības vietai tuvumā esošās viensētas. Tomēr gan Paredzētās darbības risinājumi, gan tas, ka tā plānota bez ūdens atsūkņēšanas, ļauj šim gadījumam pietiekamā veidā identificēt, kādas varētu būt sagaidāmās ietekmes (ietekme uz ūdensapgādi) un kurās teritorijās īstenojama papildus piesardzība. Ierosinātajai Ziņojumā iekļautie secinājumi jāņem vērā, izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu un realizējot Paredzēto darbību. Atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumu Nr. 570 “*Derīgo izrakteņu ieguves kārtība*” 39. punktam derīgo izrakteņu ieguves projektā ietver risinājumus un nosacījumus gan ieguves vietas ekspluatācijai, gan speciālās prasības (tai skaitā pazemes ūdeņu monitoringa tīklam, ūdeņu novadīšanai, ūdeņu atsūkņēšanai, pasākumiem piegulošo zemes īpašumu mājāsaimniecību ūdensapgādes nodrošināšanai) u.c. nosacījumus, ņemot konkrēto paredzēto darbību un tās tehniskos risinājumus.

6.4.3.5. Tādējādi – atbilstoši veiktajam novērtējumam Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka Paredzētā darbība, to īstenojot Ziņojumā vērtētajos apjomos un risinājumos, visticamāk, neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz apkārtnes teritoriju hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, tomēr **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) Ievērojot to, ka Ziņojumā šāds risinājums nav vērtēts, Paredzētā darbība nav pieļaujama ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanas paņēmieniem, kas ietver to atsūkņēšanu un/ vai novadīšanu ārpus Iecirkņa teritorijas.
- b) Derīgo izrakteņu ieguves projektā, nosakot izstrādes ieguves laukuma robežu, kā arī, izstrādājot rekultivācijas projektu, jāizvērtē nepieciešamība paredzēt papildus nosacījumus saistībā ar applūšanas iespējamību.
- c) Nosacījumi ūdens līmeņa uzraudzībai individuālajās ūdensapgādes akās/urbumos precizējami un nosakāmi derīgo izrakteņu ieguves projektā. Ja uz Paredzētās darbības ietekmi norāda monitoringa rezultāti, būtiska ūdens līmeņa pazeminājuma gadījumā Ierosinātajai jānodrošina alternatīvi risinājumi dzīvojamo māju ūdensapgādei.
- d) Jāparedz un jānodrošina pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.

6.4.4. Ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem, kā arī iespējamās ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un rekreācijas resursiem.

6.4.4.1. Paredzētās darbības pieļaujamības un īstenošanas kontekstā nozīmīgs ir Dabas parka tuvums, ņemot vērā tam noteikto aizsardzības statusu un nepieciešamību nodrošināt, ka Paredzētās darbības risinājumiem nav negatīva ietekme uz tā vienotību jeb integritāti, ekoloģiskajām funkcijām un aizsardzības mērķiem. Ar uzdevumu novērtēt aizsargājamās Dabas vērtības un to, kā Paredzētā darbība tās varētu ietekmēt,

Ziņojuma izstrādē pieaicināti jomā sertificēti eksperti sugu un biotopu²⁵, kā arī bezmugurkaulnieku sugu jomā²⁶.

- 6.4.4.2. Ziņojumā sniegts vērtējums par Paredzētās darbības ietekmi uz Dabas parku, balstoties uz ekspertu atzinumiem, kas pievienoti Ziņojuma 10. un 11. pielikumā (2019. gada 24. augusta atzinums Nr. 115/5/2019 par biotopiem un īpaši aizsargājamām augu sugām; 2019. gada 24. augusta atzinums Nr. 115/5/2019 par Paredzētās darbības iespējamu ietekmi uz bezmugurkaulniekiem). Papildus sagatavots arī vērtējums par Paredzētās darbības iespējamu ietekmi uz ainavu un tās būtiskumu (2019. gada 6. augusta atzinums par ietekmi uz ainavu pievienots Ziņojuma 9. pielikumā).
- 6.4.4.3. No vērtējuma izriet, ka Iecirkņa tiešā tuvumā īpaši aizsargājamās dabas vērtības atrodas tikai teritorijas daļā, kuras izstrādi paredz 1. alternatīva (Ziņojumā lietotais apzīmējums – A variants), jo Iecirknis ziemeļos robežojas ar Eiropas nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamu biotopu “*Sausi zālāji kalķainās augsnēs*” (6210) (biotopā reģistrētas arī vairākas īpaši aizsargājamās augu sugas, vistuvāk Iecirkņa ziemeļu robežai – sīpoliņu gundega *Ranunculus bulbosus* un naudiņu saulrozīte *Helianthemum nummularium*). Savukārt 2. alternatīvas gadījumā (Ziņojumā lietotais apzīmējums – B variants), ja tiek saglabāta neskarta Iecirkņa teritorija ~ 4,6 ha laukumā (Ziņojuma 4.1. attēls), tiek nodrošināta nozīmīga buferzona ietekmes uz Dabas parku novēršanai un nepieļaušanai. Izvērtējis Ziņojumu un tā 11. pielikumu, Birojs secina, ka novērtējumā piesaistītā sugu un biotopu eksperte kopumā (kā iespējamu) vērtējusi tikai 2. alternatīvu, kas paredz derīgo izrakteņu ieguvī samazinātā platībā. Ekspertes atzinumā norādīts, ka –“*saglabājot mežu atradnes ziemeļu daļā, tas kalpos kā buferjosla starp izstrādes vietu un zālāju biotopiem*”, tāpat norādīts, ka iecere veikt derīgos izrakteņus šajā Iecirkņa daļā “*atmesta ietekmes uz vidi izvērtējuma gaitā, kur nolemts saglabāt mežu kā buferjoslu ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (7. attēls)*” un minētā atzinuma 7. attēlā attiecīgā teritorija norādīta kā tāda, kurā netiks veikta derīgo izrakteņu ieguve. Attiecīgi – Birojs secina, ka 1. alternatīvas jeb A varianta apsvēršanai un vērtēšanai no Dabas parka aizsardzības viedokļa pašlaik nav pamata, jo šāda risinājuma ietekme uz attiecīgo Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) Ziņojumā nav vērtēta. Ziņojumā izdarītie secinājumi par Paredzētās darbības ietekmi uz Dabas parku izdarīti, balstoties pieņēmumā, ka teritorija Iecirkņa ziemeļos saglabājama neskarta, un tā kalpos kā ietekmes novēršanas un samazināšanas pasākums (arī putekļu izplatības kontekstā). Attiecībā par iespēju ietekmi uz Dabas parku nepieļaut, 11. pielikumā eksperte secina, ka attiecīgā Dabas parka daļa atrodas jau līdzšinējās Atradnes izstrādes ietekmes zonā, kas ņemts vērā, izstrādājot arī Dabas parka dabas aizsardzības plānu, vienlaikus, ja tiek saglabāta neskarta Iecirkņa ziemeļu daļā esošā teritorija, nav paredzama jauna būtiski negatīva ietekme uz Dabas parka augu sugām un mežu, zālāju biotopiem. Tādēļ Birojs secina, ka īstenojama ir Paredzētās darbības 2. alternatīva jeb B variants, bet 1. alternatīva jeb A variants nav pieļaujama. Gadījumā, ja turpmākajās plānošanas un projektēšanas stadijās tiek apsvērta arī 1. alternatīva, jāveic jauns ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējums, ievērojot Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumos Nr.300 “*Kārtība kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*” noteikto kārtību un nosacījumus.
- 6.4.4.4. Atbilstoši Ziņojumam, lai mazinātu Paredzētās darbības iespējamu ietekmi uz Dabas parku, citās Iecirkņa daļās, kas atrodas Dabas parka tuvumā, paredzēts nodrošināt, ka derīgo izrakteņu ieguve netiek veikta tuvāk kā 50 m no Dabas parka robežas, bet segkārtas uzglabāšanas krautnes – netiek veidotas tuvāk par 20 m.

²⁵ Ziņojuma 10. un 11. pielikums. Sugu grupas, par kurām sniegti atzinumi – bezmugurkaulnieki, meži un virsāji, zālāji un vaskulārie augi.

²⁶ Eksperta sertifikāta Nr. 046, derīgs līdz 2024. gada 27. martam.

- 6.4.4.5. Ziņojumā vērtēta arī iespējamā ietekme uz bezmugurkaulnieku sugām. Ziņojuma 10. pielikumā iekļauts eksperta atzinums, saskaņā ar kuru – Iecirkņa teritorijā starp zālāju (nekustamajā īpašumā ar kadastra Nr. 32800010241) un jau izstrādātā karjera krauju konstatēts parka vīngliemezis *Helix pomatia*. Eksperts nav identificējis faktorus, kas apdraudētu īpaši aizsargājamo sugu (vīngliemezi). Tāpat novērtēts, ka karjera paplašināšana neatstās būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamām bezmugurkaulnieku sugām, tomēr teritorijas apsekošanas laikā redzēta karaliskā dižspāre *Anax imperator*, kuras dzīvotne varētu būt karjera ūdenstilpne. Eksperts norādījis, ka karaliskās dižspāres aizsardzībai saglabājama izveidotā ūdenstilpne (atbilstoši plānotajiem rekultivācijas risinājumiem Iecirknī paredzēta ūdenstilpne).
- 6.4.4.6. Saskaņā ar Ziņojumu pašā Darbības vietā nav īpaši aizsargājamu biotopu un augu sugu. Atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes norādītajam apsekotajā platībā nav konstatēti Latvijā īpaši aizsargājami biotopi, kas iekļauti Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumos Nr. 350 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu*”, kas nosaka Latvijā apdraudētu un retu biotopu sarakstu. Tāpat apsekotajā platībā nav reģistrēti Eiropas Savienības nozīmes biotopi. Darbības vietā nav konstatētas nozīmīgas dabas un ainavas vērtības. Darbības vietā ir atklāts karjers ar traucētiem biotopiem un ruderālu veģetāciju karjera malās. Atradnes teritorijā konstatēta svešzemju suga ošlapu kļava *Acer negundo*, kas atzīta par potenciāli invazīvu Latvijā un var nelabvēlīgi ietekmēt dabiskos biotopus ārpus atradnes teritorijas. Ekspertes vērtējumā, tā kā karjerā pēc rekultivācijas sākotnēji būs plašas teritorijas ar traucētu zemesdzi, jāseko līdzi, lai rekultivējamajā teritorijā neieviešas ošlapu kļava.
- 6.4.4.7. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto vērtējumu Paredzētajai darbībai būtiskākā ietekme uz ainavas estētiskajām vērtībām var būt tālajos skatos no Daugavas labā krasta²⁷, kā arī tuvajos skatos no transportēšanas ceļa. Novērtēts, ka karjera atsegtās grunts laukums, kas redzams tālajā skatā, ir vērtējams kā skata estētisko kvalitāti pazeminošs elements, tāpēc ir būtiski pēc iespējas samazināt tā ietekmi. Ainavu eksperta ieskatā, lai samazinātu karjera negatīvo ietekmi uz ainavu, gan no Aizkraukles pilskalna, gan no skatu vietas pie Aizkraukles baznīcas ir būtiski saglabāt kokus, kas aug starp Darbības vietu un Daugavu. Ja minētie koki un mežs tiktu izcirsti, tad karjera negatīvā ietekme uz ainavu būtiski palielinātos. Secināms, ka Paredzētās darbības 2. alternatīva paredz saglabāt šo meža joslu, bet 1. alternatīvas īstenošana saskaņā ar secinājumiem par ietekmi uz Dabas parku – nav pieļaujama.
- 6.4.4.8. Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas kultūrvēsturiskie pieminekļi (tuvākie kultūras pieminekļi atrodas otrpus Daugavai ~ 700 m attālumā) un prognozējams, ka ietekme uz kultūrvēsturiskām vērtībām nebūs būtiski negatīva. Darbības vietā un tās tiešā tuvumā neatrodas arī rekreācijas vai tūrisma objekti. Tomēr no Ziņojuma izriet nepieciešamība Iecirkņa rekultivāciju uzsākt jau paralēli Paredzētās darbības veikšanai, kas citu starpā saistīts arī ar drošības aspektiem.
- 6.4.4.9. **Līdz ar to, lai gan Paredzētās darbības ietekmes novērtējumā uz Dabas parku, bioloģisko daudzveidību un Darbības vietas apkārtnē esošajām ainaviskajām vērtībām Birojs nesaskata tādus apstākļus, kādēļ Paredzēto darbību kopumā nebūtu iespējams veikt, tomēr saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt, ka:**

²⁷ Skati no pretēja augstā Daugavas krasta, kas ietver darbības vietu, ir definēti kā vērtīgi Dabas parka dabas aizsardzības plānā.

- a) Lai nodrošinātu ietekmes uz Dabas parku, kas ir Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000), novēršanu un mazināšanu, Paredzētās darbības 1. alternatīva jeb A variants nav pieļaujama un īstenojama 2. alternatīva jeb B variants, kas paredz derīgo izrakteņu ieguvī samazinātā platībā atbilstoši Ziņojuma 4.1 attēlā attēlotajam.
- b) Ierosinātājam jānodrošina Ziņojumā paredzēto risinājumu īstenošana ietekmes uz Dabas parku novēršanai un mazināšanai, tai skaitā atbilstoši Ziņojumā paredzētajam nodrošināmi derīgo izrakteņu ieguves un segkārtas uzglabāšanas krautņu attālumi līdz Dabas parka robežai.
- c) Izstrādāto Atradnes daļu rekultivācija uzsākama atbilstoši Ziņojumā paredzētajam, tai skaitā izstrādātā karjera rekultivācija Iecirkņa ziemeļu daļā uzsākama jau vienlaikus ar Paredzētās darbības īstenošanu. Veidojot ūdenskrātuvi, tās nogāzes veidojamas tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju, vai atbalsta vaļņus nogāžu nostiprināšanai.

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos ietekmes aspektos, tai skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, ietekmes uz hidroloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, taču pašlaik pieļaujama tikai 2. alternatīva, kā arī nepieciešams nodrošināt Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldības vai cita likumā noteiktā institūcija vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības akceptu, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi *prim* daļa).

Direktora vietniece,
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

I. Kramzaka

2020. gada 20. jūlijā